

Nya rutinen börjar gälla för de elever som börjar HT19.

Rutin för förebyggande arbete samt handlingsplan vid misstänkt eller bekräftad användning av droger

Folkhälsoarbetet i Ronneby handlar om att skapa förutsättningar för goda levnadsvillkor, livsmiljöer och levnadsvanor bland befolkningen. Utifrån de nationella målområdena för folkhälsa ger policyn underlag för folkhälsoarbete utifrån fyra målområden; delaktighet och inflytande i samhället, barn och ungas uppväxtvillkor, fysisk aktivitet och alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. (Folkhälsopolicy, Ronneby kommun)

Gymnasieskolorna i Ronneby Kommun ska erbjuda bästa möjliga studiemiljö för att eleven ska kunna genomföra sin utbildning på bästa sätt. Målsättningen är att göra eleven anställningsbar och/ eller förbereda eleven för vidare studier. Skolan ska verka för ett aktivt samarbete mellan elever, hem, skola, socialtjänst, polis och föreningsliv. Syftet med handlingsplanen är att i första hand förebygga missbruk och i andra hand tidigt upptäcka missbruk. Gymnasieskolorna i Ronneby kommun ska vara drogfria.

Målsättning

- Att arbeta förebyggande för att förhindra att ungdomar börjar använda droger
- Att så tidigt som möjligt upptäcka missbruk
- Att under läsåret aktivt engagera elever och i förekommande fall vårdnadshavare i arbetet mot droger
- Att arbeta för att samarbetet med socialtjänst och polis sker fortlöpande
- Att alltid agera då det framkommer att det förekommer bruk av droger genom att följa handlingsplanen vid misstänkt eller bekräftad användning av droger

Det är skolans ansvar att utbilda både elever och personal i drogfrågor. Detta kan ske i undervisning, vid diskussionstillfällen och genom föreläsningar.

Arbetet med drogfrågor planeras inför varje läsår. Förvaltning, skolledning, elevhälsan (EHT) och lärare har ett gemensamt ansvar för planeringen och genomförandet.

Följande definieras som en drog i det här dokumentet

- Alkohol
- Narkotika
- Dopningspreparat
- Läkemedel (icke medicinskt bruk)
- Sniffning

Handlingsplan

Personal på skolan som får kännedom, misstanke eller signaler om att droger förekommer eller används av elever vid skolan, ska anmäla detta till ansvarig rektor. Vid rektors frånvaro görs anmälan till platsansvarig. Denne har ansvaret för att arbetet fördelas och utförs enligt handlingsplanen. Berörd personal hanterar sedan ärendet enl. rutiner. Dokumentation sker fortlöpande av personal, elevhälsoprotokoll/ anteckningar sker i PMO.

Förhållningssätt

- *Vid misstanke om eller konstaterat fall av droganvändning ska rektor, kurator och berörd personal inom elevhälsan informeras.*
- *Information som kommer fram under ärendet ska fortlöpande dokumenteras av berörd personal och då det krävs diarieföras.*
- *Dialog med vårdnadshavare förs kontinuerligt under ärendets gång då det är fråga om minderåriga elever.*
- *Om det finns skäl, kan enskilda ärenden avvika från handlingsplanen.*
- *Skolan har ett ansvar för att hjälpa den som missbrukar droger. Hjälpen kan finnas inom eller utanför skolan. Skolan ska ta ansvar för att hjälpen ges till den som behöver det.*
- *Planen ska vara ett levande och välkänt dokument som skolans personal utvärderar och reviderar i maj/juni varje år.*

Rutiner vid förekommen anledning (1):

- I. **Kartläggning av ärendet.** Vad vet vi? Vad behöver vi ta reda på?
  - a. Om det behövs omedelbara insatser för att säkra någon eller flera individers trygghet ska rektor/eller den rektorn utsett se till att så görs.

- II. **Eleven kallas till ett första samtal där han/hon konfronteras med misstanken om droganvändning.**
  - a. Om eleven är minderårig ska vårdnadshavare kallas till möte. Det ska alltid vara minst två personer från skolan, varav en är rektor/eller den rektorn utsett.
  - b. Är eleven myndig får vårdnadshavare inte kontaktas utan elevens medgivande.
  - c. Eleven erbjuds drogtest.
  - d. Elev och vårdnadshavare ska alltid upplysas om att drogtest är frivilligt.
  - e. Drogtest utförs av socialtjänsten eller skolan, och bokas av kurator.
  - f. Vid misstanke om brott görs anmälan till socialtjänst och polis, denna görs av rektor. Detta gäller såväl myndig som omyndig elev.

- III. **Om eleven testas positivt, erkänner missbruk, eller hantering av droger.**
  - a. Görs en anmälan enligt 14 kap 1§ SoL till socialtjänst. Rektor/kurator/socialpedagog ansvarar för att anmälan görs.
  - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubriken handlingsplan).
    - i. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser för utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas.
  - c. Polisanmälan görs om det är fråga om försäljning eller akut situation t.ex. hot eller synbart påverkad elev. Rektor/kurator/socialpedagog ser till att anmälan görs.

- IV. **Om eleven förnekar missbruk och tackar nej till drogtest men misstanken kvarstår**
  - a. Görs en anmälan enligt 14 kap 1§ SoL till socialtjänst. Rektor/kurator/socialpedagog ansvarar för att anmälan görs.
  - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubriken handlingsplan).
    - i. Under utredningstiden stängs eleven av från praktiska moment i utbildningen/APL där skolan bedömer att det finns riskmoment. Skolan och

- socialtjänst har en dialog om vikten av att utredningstiden blir så kort som möjlig.
- ii. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser på utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas.
  - c. Det förs samtal med eleven om vilka andra orsaker som kan ligga till grund för misstanken. Kurator/socialpedagog /rektor ansvarar för att dessa samtal förs.

Rutiner vid slumpvisa drogtestar (2):

- I. Information till elev och vårdnadshavare vid skolstarten om att eleverna erbjuds drogtest vid slumpmässiga tillfällen under utbildningstiden. Detta för att tillförsäkra en säker och trygg arbetsmiljö. Testerna är frivilliga men kan vara en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid vissa utbildningsmoment samt på APL (se bilaga).
- II. Klasser som erbjuds drogtest slumpas fram. Detta hanteras av ansvarig personal.
- III. Samtliga elever i klassen erbjuds drogtest.
- IV. Eleven tackar ja till drogtest
  - a. Eleven har individuellt kartläggningssamtal och därefter lämnar drogtest.
  - b. Test och dokumentation genomförs av de som är utsedda och utbildade för uppdraget.
  - c. Visar sig testet vara positivt, kontaktas vårdnadshavare för omyndig elev och anmälan till socialtjänsten görs enligt 14 kap 1§ SoL. Handlingsplan upprättas enligt rutin.
  - d. Vid negativt test, inga åtgärder.
- V. Eleven tackar nej till drogtest
  - a. Vårdnadshavare informeras om att eleven tackat nej till drogtest.
  - b. Det upprättas en handlingsplan för elevens fortsatta skolgång (se rubriken handlingsplan).
    - i. Eleven och vårdnadshavare informeras om att eleven eventuellt inte kan delta i vissa moment i utbildningen/APL.

- ii. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser på utbildningen och kan leda till att examen inte kan erhållas.
- iii. Ärendet lyfts på EHT för en kartläggning och bedömning, och det noteras i PMO att eleven har tackat nej till drogtest.
- c. Om skolan har misstankar om droganvändning görs en anmälan enligt 14 kap 1§ SoL till socialtjänst. Rektor/kurator/socialpedagog ansvarar för att anmälan görs.

Handlingsplan

Då elev testats positivt för droger:

- Samarbete mellan skola och socialtjänst påbörjas snarast. Om skolan har gjort en anmälan till socialtjänsten angående misstanke om droganvändning får skolan återkoppling från socialtjänsten om utredning startats eller inte.
- Eleven stängs av från praktiskt arbete där skolan bedömer att det finns riskmoment enligt Skollagen 5 kap. 19§ under den tid som handlingsplaner löper på. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser i utbildningen och kan leda till att utbildningen inte kan fullföljas enligt den tidsplan som anges i den individuella studieplanen.
- Rimlig tid för arbete med handlingsplanen är 3–4 veckor. Om eleven under denna period inte nått drogfrihet eller uppvisat stora framsteg, kan det utifrån Skollagens 5 kap 17§ om trygghet och studiero bli fråga om avstängning från studier.
- Skolan kan erbjuda eleven/vårdnadshavare studieuppehåll då hjälpbehovet anses vara avgörande gällande elevens studiesituation.

Arbetsgång och ansvarsområden

- I. Rektor i samarbete med berörd personal ansvarar för att handlingsplan upprättas tillsammans med elev/vårdnadshavare.
- II. Elev/vårdnadshavare tillfrågas gällande hävande av sekretess som gäller från socialtjänst-polis till skolan, så att ett öppet samarbete kan ske, allt för elevens bästa.

- III. I handlingsplanen finns ett krav på kontinuerliga drogtest, så länge testerna är positiva och efter detta så länge det behövs, detta avgörs från fall till fall.
- IV. För att återgå till ordinarie studier ska eleven lämna negativt drogtest.
- V. Mentor och personal från skolans elevstöd är samordningsansvariga för den del av handlingsplanen som handlar om studier. Specialpedagog ansvarar för dokumentationen kring studier.
- VI. I handlingsplanen bestäms det hur eleven ska arbeta vidare med sina studier.
- VII. I handlingsplanen framgår det vem som är ansvarig kontaktperson.
- VIII. Samtalskontakt med kurator, mentor och eller annan personal erbjuds.
- IX. Alla åtgärder och möten dokumenteras i PMO av rektor/kurator.
- X. Uppföljning av ärendet sker fortlöpande av rektor eller annan ansvarig personal.

Konsekvenser

Om eleven inte följer den uppgjorda handlingsplanen genom att till exempel inte komma på drogtest eller inbokade möten/lektioner, eller om handlingsplanen inte har önskad effekt då testvärdena inte sjunker, kan eleven stängas av från studier alternativt få studieuppehåll från studierna. Rimlig tid för handlingsplanen är ca 4 veckor.

Förebyggande arbete under året:

All personal är skyldiga att agera i situationer där någon/några misstänks använda droger.

- Inför varje läsår samlas mentorer för information och genomgång av mentorsuppdraget. Mentorns ansvar är att kontinuerligt arbeta förebyggande under året på mentorstiden.
- Frågor kring elevers livsstil och mående är en stående punkt i våra elevforum och på klassgenomgångar.
- Varje år träffas skolledning och elevrådet/elevkåren för att prata om hur arbetet mot droger ska bedrivas.
- Alla elever erbjuds hälsosamtal.
- Elevhälsoteam har möte minst varannan vecka.
- Årliga enkäter för att identifiera områden vi behöver arbeta med.
- Årliga trygghetsvandring med ledning/elevkår.
- Årliga återkommande föreläsningar/projekt.
- Skolan arbetar för att ha en kontinuerlig dialog med socialtjänst, polis och fritid. Månadsvisa samverkansmöten hålls där skolan medverkar.

Information angående drogtester på gymnasieskolorna

För gymnasieskolorna i Ronneby kommun finns det en handlingsplan mot droger. I handlingsplanen finns bl.a. följande information: *"Inför praktik eller farliga moment i utbildningen kan skolan genomföra drogtest på en undervisningsgrupp. Testerna är frivilliga men kan vara en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid utbildningsmoment, praktik eller APL."*

Detta grundar sig dels på vår strävan efter en drogfri skola men också på Arbetsmiljölagen där skolan i lagens mening är jämförbar med andra arbetsplatser. Lagens ändamål är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa och olycksfall men även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Alla gymnasiala utbildningar innehåller moment som är riskabla för elev och omgivning om det skulle finnas droger involverade på något sätt.

För flera utbildningar är praktiken eller APL en oerhört viktig del av utbildningen och vägen ut i arbetslivet. Allt oftare händer det att arbetsgivare vill försäkra sig om att eleverna är drogfria på samma sätt som man på företag allt oftare kontrollerar att deras anställda är det.

En god hälsa är en viktig förutsättning för ett gott lärande, goda skolprestationer och möjlighet att fungera i skolans sociala miljö. Genom att minska och upptäcka riskfaktorer t.ex. droganvändning kan skolan jobba systematiskt med uppdraget gällande ansvaret för en god arbetsmiljö, utveckling och hälsa. Drogtestar är ett verktyg som både kan vara förebyggande och upptäcka riskfaktorer och ohälsa.

Rektorerna, som har huvudansvaret för arbetsmiljön, föreslår att genomföra drogtestar på samtliga utbildningar under den pågående utbildningsperioden.

Skolan kan inte tvinga någon att medverka i drogtesten men hoppas att alla förstår värdet av denna förebyggande säkerhetsåtgärd eller som redan skrivits inledningsvis: *"Testerna är i sak frivilliga, men kan vara en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid utbildningsmoment, praktik eller APL i fråga"*.